

ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἦσαν ὁ Χρυσολωρᾶς, Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος, Θεόδωρος ὁ Γαζής, Χαλκοκονδύλης ὁ Ἀθηναῖος, Ἰωάννης ὁ Λάσκαρης, Μάρκος Μουσοῦρος ὁ Κρής, Γ. Γεμιστὸς ἡ Πλήθων ἐκ Λακεδαίμονος, Κοντολέων ὁ Κυθήριος κ.λ. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐναπομεινάντων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἰδίως οἱ περὶ τὸ Πατριαρχεῖον λόγιοι, ἐξηκολούθησαν περὶ τὰ γράμματα ἀσχολούμενοι. Περίεργος δ' ἠγέρθη τότε διαμάχη μεταξὺ αὐτῶν, διαιρεθέντων εἰς δύο στρατόπεδα, ὧν τὸ μὲν ὑπὸ Γεννάδιον τὸν Σχολάριον, τὸν πρῶτον Πατριάρχην μετὰ τὴν ἄλωσιν, ἔγραφεν ὑπὲρ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀναβιβάζον αὐτὸν ὑπὲρ τὸν Πλάτωνα, τὸ δὲ ὑπὸ τὸν Γεμιστὸν ἡ Πλήθωνα, ὑπερεμάχετο τοῦ Πλάτωνος κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους.

Καὶ εἰς σύνταξιν Ἑλληνικῶν γραμματικῶν δ' ἠσχολήθησαν ὁ Ι. καὶ Κ. Λάσκαρης, καὶ ὁ Χαλκοκονδύλης καὶ ὁ Θ. Γαζής, ὅστις καὶ ἐπιστολὰς ἐξέδωκε «περὶ τῆς τῶν Τούρκων καταγωγῆς,» ὁ Φραντζής, ἱστορίαν τῶν Παλαιολόγων ἐν Κερκύρᾳ τοῦ Κριτοβούλου.